

සිදත් සඟරාව පද්‍යකරණය සඳහා රචිත කෘතියක් යැයි කීම කෙතරම් යුක්ති යුක්ත ද? යන්න පිළිබඳ විමසුමක්

කළුබෝවිටියන සෝරත හිමි

Abstract

The Lakdiva Sahityavansa is made up of a Paudha history. All the epigraphic literature found since the Anuradhapura period provides evidence for its origin. Language is the essential element in literary writing. It is clear that Lakwasiya had the company of an expert language grammar from the early days. Accordingly, grammar is the lifeblood of a language. Grammar is language itself. Grammar is the standard grammar accepted by any given society. Every standard grammar has a linguistic application. Not only that, but there are times when coincidences occur in a common grammar. The Lakwasiya are a group equipped with some knowledge of language grammar since the Anurapura era. However, the starting source for the current Sinhala grammar evolution is Sidat Sagara written in the Daodeni period. This manual of the Sinhalese is still used today. However, there are a lot of issues related to this book. Meanwhile, the purpose of this research is to discuss whether this book is a poem written for poetry.

Keywords:- Grammar, Grammar rules, Language, Literature, Poetry

සාරසංකේපය

ලක්දිව සාහිත්‍යවංශය ප්‍රභව ඉතිහාසයකින් සැදුම් ලද්දකි. අනුරාධපුර යුගයේ පටන් හමුවන සියලු අභිලේඛන, සාහිත්‍යය මූලාශ්‍රය ඒ සඳහා සාක්ෂ්‍ය සපයයි. එම සාහිත්‍ය රචනයේදී අත්‍යවශ්‍ය

අංගය භාෂාවයි. ලක්වැසියා මුල් කාලයේ පටන් විදග්ධ භාෂා ව්‍යාකරණයක ඇසුර ලැබූ බව පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව ව්‍යාකරණය භාෂාවක ජීවනාලිය බඳුය. ව්‍යාකරණය යනු භාෂාවම ය. කිසියම් භාෂක සමාජයක පිළිගත් සම්මත ක්‍රමවේදය ව්‍යාකරණයයි. ඕනෑම සම්මත ව්‍යාකරණයක් වාග්විද්‍යාත්මක භාවිතයකින් යුක්තය. එපමණක් නොව ඕනෑම ජන සම්මතයක භාවිත ව්‍යාකරණයක් තුළ සංදිග්ධතා පැනෙන අවස්ථා ඇත. ලක්වැසියා අනුරපුර යුගයේ පටන් භාෂා ව්‍යාකරණය සම්බන්ධයෙන් යම් දැනුමකින් සන්නද්ධ පිරිසකි. එහෙත් අපට වර්තමාන සිංහල ව්‍යාකරණ විකාශනයෙහිලා ආරම්භක මූලාශ්‍රය දඹදෙණි යුගයේ රචිත සිදත් සඟරාවයි. සිංහලයාගේ මෙම වියරණ අත්පොත අදට ද භාවිත වන්නකි. එහෙත් මෙම කෘතිය සම්බන්ධයෙන් විවාදාපන්න කාරණා බෙහෙමයක් ඇත. ඒ අතරට මෙම වියරණ ග්‍රන්ථය පද්‍යකරණය සඳහා රචිත වියරණයක් ද යන්න සාකච්ඡා කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණයි.

යතුරු පද:- පද්‍යකරණය, භාෂාව, වියරණ, ව්‍යාකරණ රීති, සාහිත්‍ය හැඳින්වීම

ලක්දිව සිංහල සාහිත්‍යයෙහි මාණිකාමය කිරීමක් සේ දිස් වන්නේ පද්‍ය සම්ප්‍රදායයි. “සියලුම කලාවන් අතුරෙන් සිංහලයෝ කාව්‍යකරණයේ මනා කුසලතාවක් දැක්වූහ. සිංහලයන් සිතැඟි දේ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේදී කාව්‍ය නිර්මාණ තුළ මනා ප්‍රමුඛත්වයක් දක්වා ඇත.” (Godakumbura, 1955: 37). සිංහලයන්ට කවි ලිවීම උගහට කරුණක් නොවන බව මින් පැහැදිලි වේ. ලක්දිව පද්‍ය සම්ප්‍රදාය ප්‍රධාන කොටස් තුනක් යටතේ අධ්‍යයනය කළ හැකිය. එනම්,

- 01. සීගිරි ගී රචනා වීමට ප්‍රථමයෙන් දක්නට ලැබෙන සෙල්ලිපි පද්‍ය සම්ප්‍රදාය
- 02. ඓතිහාසික කෘති, සාහිත්‍ය කෘති හා ජනප්‍රවාද මගින් හෙළිවන පද්‍ය සම්ප්‍රදාය
- 03. සීගිරි ගී මගින් හෙළිවන පද්‍ය සම්ප්‍රදාය වශයෙනි.

සීගිරි ගී යුගයට ප්‍රථමයෙන් සිංහල පද්‍ය සම්ප්‍රදායක් පැවති බවට හමුවන පැරණිතම මූලාශ්‍රය වන්නේ ඓතිහාසික ශිලා ලේඛනයන්ය. “ඉතාම පැරණි යුගයට අයත් සෙල්ලිපි අතර පද්‍යයෙන් ලියවුණු සෙල්ලිපි දක්නට ලැබේ.”(කුලසූරිය, 1999: 242). ඒ සඳහා ප්‍රමුඛතම සාක්ෂ්‍ය සැපයෙන්නේ ක්‍රි:පූ: තුන්වන සියවසයේ අනුරපුර පළාතෙනි.

“මහා රක්ඛන ගමණි (මාත්‍රා 9)

අබයහ දෙවන පියශ (11)

(ර)ම(ණි) බ(රිය මිලක තිශ (11)

විහාරෙ කාරි)නෙ කතිය” (11) (ජයසේකර, 2005: 15).

02. ඓතිහාසික කෘති, සාහිත්‍ය කෘති හා ජනප්‍රවාද මගින් හෙළිවන පද්‍ය සම්ප්‍රදාය

මේ සඳහා සාක්ෂ්‍ය සැපයෙන සාධක බහුලව දක්නට ලැබේ. එම සාධක කිහිපයක් මෙලෙස වෙන් වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

- මහාවංසයේ සඳහන් වන්නේ විජය කුමරු ඇතුළු පිරිස ලක්දිවට ගොඩබට අවස්ථාවේ ගීත රාවයක් ඇසුණු බවයි. “රාත්‍රී භාගයේ ඒ කුමර තුර්ය නාද සහිත ගී හඬක් අසා” (මහාවංසය, 2008: 34).
- බුද්ධඝෝෂ හිමියන් රචිත සාරත්ථපකාසිනී නම් පාලි අටුවාවේ එන “ඇල්ගෙවිලියන් විසින් තිලකුණු පවසමින් ගැයූ ගීතයක් ශ්‍රවණය කරමින් හැටනමක් රහන් වූ” සිදුවීම. (නිවනට සැපැමිණි සඟ සැට නමකි) (සේනාධීර, 1979: 03).
- සුළු මුගලන් විසින් හෙළ කවක් ලියා ඇති බව මහාවංසයේ සඳහන් වේ.
- සිදන් සඟරාවෙහි අනුරපුරෙන් රචිත මයුර සංදේශයක් ගැන සඳහන් වීම (“මොනරිදු එකල්හි පුල් සලග නවාගනී”)
- සියබස්ලකරට අනුව අනන්‍යතා ගුණයෙන් හෙබි දේශීය පද්‍ය සම්ප්‍රදායක් පැවති බව විද්‍යමාන වීම

සීගිරි ගී මගින් පූර්ව සිංහල පද්‍ය සම්ප්‍රදායක සලකුණු පුළුල් ක්‍ෂේත්‍රයක් මත විහිද පැවති බවට සාධක හමු වේ. සිංහල කවියා භාරතීය ආභාසය විඳිමින් ප්‍රශස්ත කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක ඇසුර ලබමින් සිටි බව මෙම උපැහැරණයෙන් පසක් වෙයි. එනම් මහාකවි කාලිදාසයන් විසින් රචනා කරන ලද මේසද්‍රනය පිළිබඳ ලක්වැසියන් දැනුවත් වූ බවට සීගිරි ගී මගින් සාක්‍ෂි සැපයේ.

“වන්දිමි හිමි චලා - තොගොසින් ඇය නිවෙස්නට”
(මුදියන්සේ, 2004: 69).

එපමණක් නොව ක්‍රි:ව: හයවෙනි සිවසෙහි විසූ භාමහ පඬිවරයාගේ කාව්‍යාලංකාර කෘතිය සම්බන්ධයෙන් ලක්වැසි ජනයා දැනුවත් වූ බව සීගිරි පද්‍ය මගින් විද්‍යමාන වේ.

“මේ ගෙන්තමට සිකුජු - කෙනෙක්ද මේ කවෙක් හින්දෙලි”
(අත්තනායක, (සංස්) 2000: 04).

“ගතෝස්තමර්කො භාතින්දුර්යන්ති වාසාය පක්‍ෂිණා”
(ගුණවර්ධන, (සංස්.) 2003: 02).

මෙම සමස්ත ධාරයන් මත ප්‍රත්‍යක්‍ෂභූත වන්නේ ලක්වැසියා දඹදෙණි යුගයේ සිදත් රචනා වීමට ප්‍රථමයෙන් කාව්‍යකරණයෙහිලා සමතෙක් වූ වගයි. එපමණක් නොව ගද්‍ය, පද්‍ය ව්‍යාකරණ ඥානයෙන්ද සන්තද්ධ වූ බවයි. එහෙත් ලක්දිව ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක ශේෂ වූ මූලාශ්‍රය හමු වන්නේ දඹදෙණි යුගයෙනි. ඒ අනුව ලක්වැසියා සතු පැරණිතම ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය වන්නේ සිදත් සඟරාවයි. එම සිදත් සඟරාව යන්න කවරක්ද, එය කුමක් අරභයා රචනා වූවක් ද යන්න මින් පසු අවධානයට යොමු කරයි.

පර්යේෂණ ගැටලුව

සිදත් සඟරාව පද්‍යකරණය සඳහා රචිත කෘතියක් යැයි කීම කෙතරම් යුක්ති යුක්තද?

පර්යේෂණ අරමුණ

සිදන් සඟරා වියරණ ග්‍රන්ථය පදාකරණය සඳහා රචිත වියරණයක් ද යන්න සාකච්ඡා කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණයි.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම මගින් තොරතුරු ඒකරාශී කිරීම පර්යේෂණයේ මූලික ක්‍රමවේදය වෙයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය, සඟරා හා කෝෂ ග්‍රන්ථ පරිශීලනය, අන්තර්ජාල පරිශීලනය යන ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ සිදුකොට ඇත.

සිදන් සඟරාව යනු

සිංහල සාහිත්‍ය වංශය කෙදිනක, කොතැනක, කුමන මූලාශ්‍රයකින් ඇරඹුණු වග නිශ්චිතව කීමට උගහටය. එහෙත් ලක්වැසි ජනයා අභිමානයෙන් සිහිපත් කළ හැකි සාහිත්‍ය වංශයක උරුමක්කරුවන් වග පැවසිය හැක්කකි. එම ගද්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනයේදී ලක්වැසි ජනයා විදග්ධ ව්‍යාකරණ ඥානයකින් සමන්විත වූ බව ස්ථුට වේ. ඒ අනුව “වර්තමාන සිංහල ව්‍යාකරණ විකාශනයේ ආරම්භක මූලාශ්‍රය සිදන් සඟරාවයි.” (මලයරාජා, (සංස්) 2009: 147). අනුරපුර යුගයේ පටන් සිංහල සාහිත්‍ය වංශාවලිය ඇරඹුණ ද ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක කේන්ද්‍රගත මූලාශ්‍රය වශයෙන් සිදන හමුවන්නේ දඹදෙණි යුගයෙන්ය. ඒ බැව් පී.බී සන්නස්ගල මහතා ‘සිංහල සාහිත්‍ය වංශය’ නම් ග්‍රන්ථයෙහි දක්වා ඇත. (සිදන කළේ දඹදෙණි කාලයේ බව සැක නැත.) (සන්නස්ගල, 2000: 199). කතුවරයා පවසන්නේ මෙය ක්‍රි. ව. 1270 - 1293 යන කාලවකවානුව තුළ රචනා කළ බවයි. ඒ අනුව සිදන් සඟරාවෙහි සමස්ත අන්තර්ගතය මෙලෙස වෙන් වෙන් වශයෙන් අවබෝධයේ පහසුව තකා දැක්විය හැකිය. කෘතියක අවබෝධ කරගෙන දැනගත යුතු කරුණු පහකි. එනම්,

- 01. කෘතියේ නම (සංඥ)
- 02. නිමිත්ත
- 03. කර්තෘ

04. ප්‍රමාණය

05. ප්‍රයෝජන

1. කෘතියේ නම :- (සංඥා) - සිදත් සඟරාව - කෘතියෙහි ඒ බව සටහන් කර ඇත්තේ මෙලෙසින්ය.

“මහද ගඳකිලි කැරැ - සවිනේ ගෙවා දත්හට

දුහුනන් දැනුම් සඳහා - කරනෙම් සිදත් සඟරා” (ජයතිලක, (සංස්) 2009: 43).

මීට අමතරව කතුවරයා කෘතියෙහි විවිධ තැන්වල පොත සිදත - සිදත් සඟරාව යන නාමයන්ගෙන් හඳුන්වා ඇත.

- “දෙනෙ දැන මෙ සිදත - පතිරාජ පිරුවන
- දුහුන දනහට මුත් මෙකුඳු සිදතින් ජයතින්
- පතිරජ පිරුවනගෙ සිදත
- පළකරනු වස් මෙකෙළෙම් - කුළුණින් සිදත් සඟරා” (මලයරාජා, (සංස්) 2009: 147).

2. නිමිත්ත :- (නිමිත්තං) - සාහිත්‍ය රචනයට (පද්‍යකරණයට) පැමිණෙන ආධුනිකයන්ට ව්‍යාකරණ දැනුම සැලසීම එහි නිමිත්තයි.

“මහද ගඳකිලි කැරැ - සවිනේ ගෙවා දත්හට

දුහුනන් දැනුම් සඳහා - කරනෙම් සිදත් සඟරා” (ජයතිලක, (සංස්) 2009: 43).

3. කර්තෘ :- (කත්තාරං) - සිදත්සඟරාව කරන පතිරාජ දේව ඇමතියාගේ ආරාධනයෙන් බව සිදත් සඟරාවසානයෙහි එන කාරණා වලින් පැහැදිලිය.

“දකණ ලස සියල් - බුජ මහ’වුරෙති රක්තා

දෙදේවි රදලගම් විමන'ගැ - පතිරාජ දෙවි සැරදෙනේ ”
(ජයතිලක, (සංස්) 2009: 84).

එසේම මෙම කෘතිය පතිරාජ පිරිවෙන්පති හිමියන්ගේ සිදත් සඟරාව බව කථනා සන්දර්ශ කවියෙන් පැහැදිලි වේ.

“මෙහි පදනුවඟ දැනැ වියරණ සිඳු බජමිත
නිතැතිනි මන පසිඳ විඳුදන දපිනි'පිලෙ ත
යස රළ දිගේලබෙන විතර පත සයුරු මෙන
නගනු මෙලක නිති දිය දදන නර නත මිත”

(ජයතිලක, (සංස්) 2009: 84).

(පතිරාජ පිරුවනගෙ සිදත)

මෙම පතිරාජ පිරුවන්පති හිමියන් යනු කවරෙක්ද යන්න ගැටලු සහගත පැනයකි. විද්වතුන් අතර මේ සඳහා මූලික මත දෙකක් පවතී. එනම්,

1. අනෝමදස්සි හිමි
2. වේදේහ හිමි

යන මත දෙකයි. මේ අතර බොහෝ විද්වතුන් සිදත් සඟරාවෙහි කතුචරයා වේදේහ හිමියන් බව පවසයි.

4. ප්‍රමාණය :- පරිමාණය - කතුචරයා මෙහි වියරණ විධි 20ක් ගැන දක්වා ඇත.

“එබැවින් සන් සඳ - ලිඟු විබත් සමස් පියවි

පස කිරිය ලොපදෙසගම් - පෙරරු දෙරු පෙරැලි

වැඩි අඩු නිපා නියම් - අනියම් අවිදුමන්විදි

වී විසිවැදැරුම් - වියරණ විදි සපයා''

(පසුකඳුසාර හිමි, 2009: 01)

එම වියරණ විධි 20 මෙලෙස සුපැහැදිලි ලෙස දැක්විය හැකිය.

1. 'සන් - සංඥා - Definition (Phonetics, Phonology, graphemics)
2. සඳ - සන්ධි - Combination
3. ලිඟු - ලිංග - Gender
4. විඛන් - විභක්ති - Case
5. සමස් - සමාස - Compound
6. පියෙව් - ප්‍රකෘති - Stems
7. පස - ප්‍රත්‍ය - Affixes
8. කිරිය - ක්‍රියා - Verb
9. ලොප - ලෝපය - Elision
10. අදෙස් - ආදේශය - Substitution
11. අගම් - ආගමය - Augmentation
12. පෙරරු - සුර්ව රූපය - Assimilation
13. දෙරු - ද්විත්ව රූප- Reduplication
14. පෙරැළි - පෙරැළි- Metathesis
15. වැඩි- මාත්‍රාවෘද්ධි- Increase
16. අඩු- උභයය - Reduction
17. නිපා- නිපාතය- Particles

18. නියමි- නියමි විධි- Regular Formation

19. අනියමි- අනියමි- Irregular Formation

20. අවිද්‍යමත්- අවිද්‍යමාන- Obscure Form (ප්‍රඥාප්ත හිමි, (සංස්.) 2002: 656).

5. ප්‍රයෝජන :- (පයෝජන) - නිවැරදිව ව්‍යාකරණ භාවිතයට ඉඩ සැලසීම.

යථෝක්ත කාරණා අනුව සිදත් සඟරාවෙහි අන්තර්ගතයේ කාරණා මොනවට පැහැදිලි වේ.

සිංහල භාෂාවෙහි ගද්‍ය පද්‍ය යන කාරණා දෙක සඳහා රචිත පැරණිතම ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය සිදත් සඟරාවයි. එහෙත් සිංහල භාෂාවෙහි පැරණිතම ගද්‍ය පද්‍ය දෙකෙහිලා අසමානතා දක්නට ලැබෙන බව නොවළඟා කිව යුත්තකි. “සිංහලයේ ගද්‍යයෙහි පද්‍යයෙහි උපයුක්ත භාෂාවෙහි ද පවත්නා වෙනස්කම් නිසා ව්‍යාකරණයෙහි ද අසමානතා දක්නට ලැබෙන බවද ඉතා පැහැදිලි කරුණකි.” (අබේසිංහ, (සංස්.) 1990: viii). මෙම සංදිග්ධතා පැරණිතම කාරණද්වය නිසාම සිදත් සඟරාව ද කුමන ධාරණාවක් මත රචනා වූ කෘතියක් ද වග විවාදයට තුඩු දෙන කෘතියකි. එහෙත් බොහෝ විද්වතුන් මත පළකරන්නේ සිදත් සඟරාව පද්‍යකරණය සඳහා රචිත කෘතියක් බවයි.

උදා:- “මේ ග්‍රන්ථය කරන ලද්දේ බොහෝ සෙයින්ම කාව්‍යශාස්ත්‍රාලාභිඡීචූ අධුනිකයන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස බව...” (ගුණවර්ධන, (සංස්.) 1990: xxiv).

“මෙහි එන වියරණ විදි විස්සම පද්‍ය බන්ධනය සඳහා අදාළව ප්‍රයෝජනවත්, දතයුතු කරුණු බව...” (අබේසිංහ, (සංස්.) 1990: xxiv).

“සිදතෙහි එන වර්ණමාලාව මෙම තෙවදැරුම් පද නිරූපණය ඇසුරෙන් නිරූපිය. සිදත් සඟරාව රචිත අවධිය තෙක් වූ පද්‍ය කාව්‍ය භාෂාව නිරූපණයෙහි ඉහත කී ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ.” (කරුණානිලක, (සංස්.) 1996: 81).

මෙම නිර්වචනානුසාරයෙන් සිදත් සඟරාව පද්‍යකරණයට

ලැදි කෘතියක් බව ප්‍රකට වේ. යථෝක්ත සාකච්ඡා කරන ලද්දේ සිදතට බාහිර කරුණුය. ඒ අනුව සිදත පද්‍යකරණය සඳහා රචිත කෘතියක් යන්න මෙලෙස ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ හැක. එම කාරණා අවබෝධයේ පහසුව පිණිස මෙලෙස වෙන් වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

- සිදතෙහි උද්ධෘත මගින් හෙළිවන කාරණා
- සිදතෙහි එන බස්වහර හා නිදසුන්
- වාක්කෝෂ පිළිබඳ අවධානය
- ලිංග විභාගය
- වර්ණ මාලාව
- වියරණ විධි හා පද්‍යකරණය අතර සබඳතාවක් තිබීම
- අරුත් වියකන කොටස පද්‍යකරණයට නැඹුරුතාවක් දැක්වීම
- වෙසෙසුන් වෙසෙස් අදියරෙහි විග්‍රහය
- සිදතෙහි අවසන් පරිච්ඡේද දෙකෙන් පද්‍යකරණයට ලබාදෙන උපදෙස්
- සිදතෙහි ඡන්දස් රැකීම සඳහා වන වාග් විපර්යාසමය රීති ඇතුළත් වීම
- සිදන්සඟරාව සඳහා තත්කාලීන පද්‍ය කෘති පාදක වීම
- ප්‍රකෘති සඳහන

සිදතෙහි උද්ධෘත මගින් හෙළිවන කාරණා

සිදන්සඟරා පදනකරණයට එළඹෙන ආධුනිකයන් සඳහා ලියවුණු කෘතියක් වගට සිදතෙහි උද්ධෘත මගින් සාක්ෂි සැපයේ.

“මහඳ ගඳකිලි කැරැ - සවිනේ ගෙවා දත්හට

දුහුනන් දැනුම් සඳහා - කරනෙම් සිදන් සඟරා” (ජයතිලක, 2009: 43).

මෙහි ආධුනිකයන් යන නාමය කුමන අර්ථයකින් යෙදුවාද යන්න සැක සහිතය. එහෙත් බොහෝ විද්වත් මතය වන්නේ සිදතෙහි ආරම්භයේම එන මෙම ප්‍රකාශයෙන් අර්ථ ගන්වා ඇත්තේ පද්‍යකරණයෙහි ආධුනිකයන්ට බවයි. “මෙහිදී අධුනිකයන් යැයි ගන්නා ලද්දේ සිංහලය දත් එහෙත් පද්‍ය නිබන්ධනයට නුහුරු ජනතාවයි.” (ජයතිලක, 2009: 51).

මීට අමතරව

“ඉති වියරණ දැන- කිවියර පදී බඳනා

ඉටු’නිටු ගණ අකුරු ඇ- ලකුණු විමසා බඳනේ”

“මෙසේ ව්‍යාකරණ ඉගෙන පද්‍ය බන්ධනය කරන්නාවූ කවිය ඉෂ්ට, අනිෂ්ට, ගණ අක්ෂර ආදී ලක්ෂණ විමසා බන්ධනය කළ යුත්තේය.” (ජයතිලක, 2009: 286).

“යොදන වෙසෙස් සම වේ- වෙසෙසුනැ ලිඟු විබත් බස්
නොයොදන තබ අනියමෙන්- කිවිකමිහි තෙර පතුයේ”

“තුල්‍යාධිකරණයෙන් යොදන කල්හි විශේෂණ විශේෂයන්හි ලිංග විභක්ති සමාන වේ. එසේ (නොයොදන කල්හි) කවිකමෙහි පාරප්‍රාප්ත වූයේ නියමයකින් තොරව යොදව.” (ජයතිලක, 2009: 286).

යන උද්ධෘත මගින් සිදන කවිකමිහි දිරි ගැන්වීමට රචිත කෘතියක් බව මින් පැහැදිලි වේ.

සිදතෙහි එන බස්වහර හා නිදසුන්

සිදන් සඟරාවෙහි එන සමස්ත බස්වහර හා එහි එන නිදසුන් පිරික්සීමේදී පසරැත් අදියරෙහි හැර අන් සැම අවස්ථාවකම බොහෝ සෙයින් දක්නට ලැබෙන්නේ ව්‍යාකරණ රීති පද්‍යයෙන් ලිවීමය. ඒ සඳහා උදාහරණ සමස්ත සිදතෙහිම දැකගත හැකිය. මීට අමතරව

මෙහි එන නිදසුන් පද්‍යයෙන් සේම ගද්‍යයෙන් ලියවී ඇත. එහෙත් එම පාඨ බොහෝ සෙයින් නැකම් කියන්නේ පද්‍යයටයි. “ඇතැම් නිදසුන් පද්‍ය මෙන්ම ගද්‍යයෙන්ද එකසේ යෙදිය හැකි බව සැබවි. එහෙත් ඒ යෙදුම් යෝග්‍ය වන්නේ පද්‍ය රීතියටය.” ඇතැම්විට මෙම ක්‍රමය වනපොත් කිරීමේ පහසුව පිණිස යොදා ගන්නට ඇත.

උදා:-

පද්‍ය සඳහා- “කියලන එක අරුත- සබඳවැ සදන් නන’රුත්

එ වියු සමස් විදි නම්- එහි බේ දැන් පවස්මෝ” (ජයතිලක, 2009: 62).

පද්‍ය රීතියට බර ගද්‍ය රීතිය- “සොබන, කොබන, ලොබන, ලළන, ගලන, බබළන ... කිපි මෙ ඇ කතුකරු පසින් නිපන්.” (ජයතිලක, 2009: 74).

වාක්කෝෂ පිළිබඳ අවධානය

සිදත් සඟරා කතුවරයා තම කෘතියෙහිදී ව්‍යාකරණමය ලක්ෂණ පමණක් නොව වාක්කෝෂාත්මක තොරතුරු දක්වා ඇත. එබඳු තොරතුරු මෙලෙස දැක්විය හැකිය.

1. ‘හ’කාර යුක්ත හා වියුක්ත වචන (හකාරච්චිසක අදියර)
2. පුරුෂ ලිංගික, ස්ත්‍රී ලිංගික ප්‍රකෘති (ලිඟු අදියර)
3. සකර්මක හා අකර්මක ධාතු (කිරිය අදියර)

මේ වාක්කෝෂාත්මක තොරතුරු වඩාත් අදාළ වන්නේ ශබ්ද ශාස්ත්‍රය උගන්නා දුහුනන්ට නොව කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය හෙවත් පද්‍යකරණය උගන්නා දුහුනන්ටය.” (පියරතන හිමි, (සංස්.) 1993: 70).

ලිංග විභාගය

සිදත් සඟරාවෙහි ලිංග විභාගයෙහි විශේෂත්වයක් දක්නට ඇත. එනම් සකු ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදායෙහි මෙන් පුරුෂ- ස්ත්‍රී- නපුංසක

යන වර්ග තුනක් මෙහි නොතිබීමයි. එහි ඇත්තේ ස්ත්‍රී- පුරුෂ (පුම- ඉතිරි) වර්ගීකරණය පමණි.

“කවි සමයෙහි අප්‍රාණික වස්තු පණ ඇති වස්තු සේ සලකනු ලබයි. කවි සමයෙහි එකී බෙදීම අනුව යමින් ‘දිය’ (ලෝකය) පුරුෂයෙකු මෙන්ම, ‘විදු’ (විද්‍යා) ස්ත්‍රීයකු මෙන්ම වර්ග කිරීමට සිදුත් කතුවරයා පෙළඹුණහයිද, පුම- ඉතිරි යන නමින් සියබසෙහි ලිංග දෙක හැඳින්වීමට රුවි වුවහයි ද සිතිය හැකිය.” (පියරතන හිමි, (සංස්.) 1993: 73). මෙම සාධකය ඒ.ඒ අබේසිංහ මහතා ද අනුමත කරයි. “කවිසමයට අදාළව පුම ඉතිරි ලිගු දෙක පමණක් පවතින බව දැක්වීම සිදුත්සඟරාවේ ඇති විශේෂත්වයකි.” (අබේසිංහ, (සංස්.) 1990, xxv).

වර්ණ මාලාව

සිදුතෙහි දක්නට ලැබෙන්නේ අකුරු තිහක වර්ණ මාලාවකි.

“පණකුරු පසෙක් එද- ළහු ගුරු බෙයින් දස වේ

ගනකුරුද වේ විස්සෙක්- වහරට යුහු සියබැසැ” (ජයතිලක, 2009: 49).

මෙම අවම සංකේත සංඛ්‍යාව සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන විද්වතුන් පවසන්නේ මෙම අක්ෂර මාලා යෝග්‍ය වන්නේ පද්‍යකරණයට බවයි. “එහෙත් මේ සංකේත ප්‍රමාණවත් වන්නේ තත් කාලීන පද්‍ය, එනම් ගී කාව්‍ය ලේඛනගත කිරීම පමණි.” (ජේමරත්න, 1993: 71).

වියරණ විධි හා පද්‍යකරණය අතර සබඳතාවක් තිබීම

සිදුත් සඟරාවෙහි එන ව්‍යාකරණ විග්‍රහයේ දක්නට ලැබෙන්නේ විදි විස්සක් පමණි.

“එබැවින් සන් සඳ - ලිගු විබත් සමස් පියවි

පසකිරිය ලොපදෙසගම් - පෙරරු දෙරු පෙරැලි

වැඩි අඩු නිපා නියම් - අනියම් අවිදුමන්විදි

වී විසිවැදැරුම් - වියරණ විදි සපයා” (පඤ්ඤසාර හිමි, 2009, 01).

එය ඉතා සීමිත ව්‍යාකරණ සිද්ධාන්ත ගණනයකි. “එහෙත් මෙම විරණ විදි සියල්ල පද සාධනයේදී නොහොත් පද බන්ධනයේදී එක සේ වැදගත් වෙයි. පද්‍යකරණය හා ඒ විරණ විදි හා සම්බන්ධයක් ඇත්තා සේ පෙනේ.”

අරුත් වියකන කොටස පද්‍යකරණයට නැඹුරුතාවක් දැක්වීම

කතුවරයා යම් යම් පදවල අර්ථ ව්‍යාධ්‍යාන දක්වා ඇත්තේ ගද්‍ය ස්වරූපයෙනි. එහෙත් එම ‘අරුත් වියකන’ කොටස් තුළද දක්නට ඇත්තේ පද්‍ය ස්වරූපයකි.

උදා:- “ඉඳුරු, ගිනි, යම ඇ දසහු තම හිමියන් නමින්ද මල් පිලි ඇ ඒ ඒ ලිය රුක් නමින්ද ...” (ජයතිලක, 2009: 76).

වෙසෙසුන් වෙසෙස් අදියරෙහි විග්‍රහය

සිදතෙහි වෙසෙසුන් වෙසෙස් අදියර කවිබස හා සිදත කෙතරම් ළැදි බවකින් සමන්විත ද යන්න ප්‍රකට කරයි.

“යොදන වෙසෙස් සම වේ- වෙසෙසුනැ ලිගු විබත් බස්
නොයොදන තබ අනියමෙන්- කිවිකමිහි තෙර පතුයේ”

“තුල්‍යාධිකරණයෙන් යොදන කල්හි විශේෂණ විශේෂයන්හි ලිංග විභක්ති සමාන වේ. එසේ (නොයොදන කල්හි) කවිකමෙහි පාරප්‍රාප්ත වූයේ නියමයකින් තොරව යොදව.” (ජයතිලක, 2009: 76).

මෙමගින් සිදත් සඟරාව පද්‍යකරණයට උපදෙස් දෙන කෘතියක් වගට කරුණු පැහැදිලි වේ.

සිදතෙහි අවසන් පරිච්ඡේද දෙකෙන් පද්‍යකරණයට ලබාදෙන උපදෙස්

සිදත් සඟරාවෙහි අවසන් පරිච්චේද දෙකින් පද්‍ය බන්ධනයෙහිලා සෘජු උපදෙස් ලබා දී ඇත. එම පරිච්ඡේද දෙක ඉටු අනිටු හා ලකර යනුවෙන් හඳුන්වයි. මෙම කොටස් දෙකෙහි සෘජුවම එන ව්‍යාකරණ විග්‍රහ පද්‍ය රචනය උදෙසා රචිත බව පැහැදිලි වේ.

උදා:-“ඉති වියරණ දැන- කිවියර පදී බඳනා

ඉටු’නිටු ගණ අකුරු ඇ- ලකුණු විමසා බඳනේ”

“මෙසේ ව්‍යාකරණ ඉගෙන පද්‍ය බන්ධනය කරන්නාවූ කවිය ඉෂ්ට, අනිෂ්ට, ගණ අක්‍ෂර ආදී ලක්‍ෂණ විමසා බන්ධනය කළ යුත්තේය.” (ජයතිලක, 2009: 286).

“ය හ ඇ වණන් මුත්- සරින් මෙර තෙදින් හිරු

නොම ළැග පෙර කිවිසමා- කවි බැඳ යස බඳ දෙවා”

“ය, හ අකුරු හැර ඡන්දස් සඳහා හිස් පද නොදමා පැරණි කවියන් නොඉක්මවා කවි බැඳ යශස් ශරීරය ජීවත් කරවු.” (ජයතිලක, 2009: 313).

සිදතෙහි ඡන්දස් රැකීම සඳහා වන වාග් විපර්යාසමය රීති ඇතුළත් වීම

සිදතෙහි ඡන්දස් රැකීම සඳහා වන වාග් විපර්යාසමය රීති ඇතුළත් වන අතර එම රීති බොහෝ සෙයින් සමීප වන්නන් පද්‍යකරණයටයි. “මෙහි සඳ, ලොප්, අගම්, අදෙස්, පෙරරු, දෙරු, පෙරළි, වැඩි, අඩු, නියම්, අනියම් අවිදුමත් විධි යන මාතෘකා දොළහක් වාග් විපර්යාසාත්මක රීතින් හෝ ... මේ වියරන විදි දොළහ පද්‍ය බන්ධනය අරමුණු කරගෙන කරනු ලබන නිර්මාණාත්මක වාග් විපර්යාසයන් සඳහා අදාළ වූ රීතින් වන අතර...” (ප්‍රඥාරාම හිමි, (සංස්.) 2020: 663).

සිදත් සඟරාව සඳහා තත්කාලීන පද්‍ය කෘති පාදක වීම

යථෝක්ත මාතෘකාවක් යටතේ සිදත රචනා වීමට ලක්දිව සාහිත්‍යයේ පද්‍යකරණයට විශාල නැඹුරුවක් තිබූ බව සනාථ විය. සිදත් සඟරා කතුවරයා පද්‍යකරණය සඳහා සිදත රචනා වීමට එම සාමාජීය බලපෑම (පෙළඹවීම) හේතු වන්නට ඇත. “සිදත් සඟරාවට චිරසෝළිය නම් දෙමළ ව්‍යාකරණයෙන් ලැබුණු අභාසයක් ගැන ද ඇතැම් විට සඳහන්ව තිබේ. එය බොහෝ දුරට පද්‍යකරණයට උපදෙස්

දෙනාත් සේ පෙනීයයි.” (අබේසිංහ, (සංස්.) 1990: XX). මීට අමතරව සිද්ධාන්ත කවිසිඵලය, මුළුදේවදාවත, පුරාණ කුසදාකව, පුරාණ මයුර සංදේශය (“මොනර්දු එකල්හි පුල් සලග නවාගනී”), අසක්දාකව ආදී පද්‍ය කෘති මගින් ආභාසය ලබා ඇති බව කෘතියෙහි අන්තර්ගත කරුණු මගින් හෙළි වේ.

ප්‍රකෘති සඳහන

සිද්ධාන්ත ප්‍රකෘති සටහනේදී ධාතු ප්‍රකෘති දක්වන තැන තත්සම, තද්භව, නිෂ්පන්න යන කරුණු තුනක් උගන්වයි. එමගින් කෘතිය පද්‍යකරණය උදෙසා රචිත බව ප්‍රකට වන බව ඩබ්.එස් කරුණාතිලක මහතා පවසයි.

“සිද්ධාන්ත එන වර්ණමාලාව මෙම තෙවදැරුම් පද නිරූපණය ඇසුරෙන් නිරූපිය. සිද්ධන් සඟරාව රචිත අවධිය තෙක් වූ පද්‍ය කාව්‍ය භාෂාව නිරූපණයෙහි ඉහත කී ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ.”

යථෝක්ත කාරණා මගින් සිද්ධන් සඟරාව පද්‍යකරණයට උචිත ව්‍යාකරණයක් සහිත කෘතියක් බව විද්‍යමාන වේ. එහෙත් ඇතැම් උගතුන් මෙම කෘතිය පද්‍යකරණය සඳහා රචිත කෘතියක් නොව පොදුවේ සිංහල භාෂාවට කරන ලද ව්‍යාකරණයක් බව පවසයි. එහිදී ඔවුන් නගන තර්ක කිහිපයක් මෙලෙස දැක්විය හැකිය.

- ‘දුහුනන්’ යන්නෙන් ආධුනිකයන් මිස කාව්‍යකරණයේ ආධුනිකයන් යැයි අදහසක් නැතී
- සිද්ධන් හෝඩිය ගද්‍යයටද ප්‍රමාණවත්ය
- ඇතැම් තැන්වල ගද්‍ය කොටස් දක්නට ලැබීම (පසරුන් අදියර)
- ‘ඉති වියරණ දැන- කිවියර පදී බඳනා’ යන්නේ කාව්‍යාර්ථක් අදහස් නොවේ යන්නයි (ගුණවර්ධන, (සංස්.) 2003: 04).

ආදී කාරණා උදාහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකිය. එහෙත් සමස්ත කාරණා සන්සංදනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමේදී සිද්ධාන්ත

පදාකරණයට යම් නැඹුරුවක් ඇති බවට සාක්ෂ්‍ය ප්‍රමාණවත්ය. ඒ අනුව සමස්ත ධාරණාවන් අධ්‍යයනය කිරීමේදී පැහැදිලි වන්නේ දඹදෙණි යුගය වන විට පදාකරණයේ සුබවාදී නැඹුරුවාවක් දක්නට ලැබුණු බවයි. එහිදී ගද්‍යයට වඩා පද්‍ය අපහසු කාර්යක් නිසාවෙන් එහි යෙදෙන ආධුනිකයන්ගේ පහසුව පිණිස මෙම කෘතිය රචනා කරන්නට ඇත. "... සිංහල ආධුනික කවීන් පදාකරණයෙහි ඇති දුෂ්කරතාවන් නැති බව හඟවමින් ඔවුන් දිරිමත් කිරීමට... ඒ නවකයින් කෙරෙහි කරුණාවෙන්ම මේ සිදත් සඟරාව සම්පාදනය කර ඇති බව කිව යුතුය." මීට පරිභාහිරව යම් යම් උගතුන් මෙය පදාකරණය සඳහා උචිත කෘතියක් නොවේ යැයි තර්ක ගෙන හැර පෑව ද, යථෝක්ත සමස්ත ධාරණා අධ්‍යයනය කිරීමේදී සිදත් සඟරාව සිංහල භාෂාවටම අදාළ ව්‍යාකරණයන්ගෙන් සමන්විත වුවද, වැඩි නැඹුරුවාවක් පදාකරණය සඳහා දක්වා ඇති බව යුක්ති යුක්ත ප්‍රකාශයක් වන්නේය.

සමාලෝචනය

සිංහල භාෂා ව්‍යාකරණයෙහි දැනට ගුරු තැන්හි ලා සැලකෙන කෘතිය වන්නේ දඹදෙණි යුගයේ රචිත සිදත් සඟරාවයි. මෙම කෘතිය සමස්ත සිංහල ව්‍යාකරණයේ අත්පොත වශයෙන් භාවිත කළ ද, මෙම කෘතිය රචනා කරණ ලද්දේ ගද්‍යයට ද, පද්‍යයට ද යන්න විවාදාපන්න කාරණයන් විය. විවිධ විද්වත්හු මේ සම්බන්ධයෙන් විවිධ මත දැරූහ. පූර්වෝක්ත පර්යේෂණයේ දී තදුක්ත කාරණාව උදාහරණ සහිතව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරිණි. එහිදී මෙම සිදත් පදාකරණයට දක්වන නැඹුරුවාව සිදතෙහි උද්ධෘත මගින් හෙළිවන කාරණා, සිදතෙහි එන බස්වහර හා නිදසුන්, වාක්කෝෂ පිළිබඳ අවධානය, ලිංග විභාගය, වර්ණ මාලාව, වියරණ විදි හා පදාකරණය අතර සබඳතාවක් තිබීම, අරුත් වියකන කොටස පදාකරණයට නැඹුරුවාවක් දැක්වීම, වෙසෙසුන් වෙසෙස් අදියරෙහි විග්‍රහය, සිදතෙහි අවසන් පරිච්ඡේද දෙකෙන් පදාකරණයට ලබාදෙන උපදෙස්, සිදතෙහි ඡන්දස් රැකීම සඳහා වන වාග් විපර්යාසමය රීති ඇතුළත් වීම, සිදත් සඟරාව සඳහා තත්කාලීන පද්‍ය කෘති පාදක වීම, ප්‍රකෘති සඳහන ආදී මූලාශ්‍රයන් මගින් පළ විය. මීට පරිබාහිරව යම් යම් උගතුන් මෙය පදාකරණය සඳහා උචිත කෘතියක් නොවේ යැයි තර්ක ගෙන හැර පෑව ද, යථෝක්ත සමස්ත ධාරණා අධ්‍යයනය කිරීමේදී සිදත් සඟරාව සිංහල භාෂාවටම අදාළ

ව්‍යාකරණයන්ගෙන් සමන්විත වුවද, වැඩි නැඹුරුතාවක් පද්‍යකරණය සඳහා දක්වා ඇති බව යුක්ති යුක්ත ප්‍රකාශයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයෝ

1. අබේසිංහ, එ, ඒ. (සංස්.) (1990). *ව්‍යාකරණ සහිත සිදන් සඟරාව*, කර්තෘ ප්‍රකාශන.
2. ගුණවර්ධන, ටී, ඩී, එස්. (සංස්.) (2003). *සියබස්ලකර දීපනී*, කොළඹ: සමයවර්ධන පොත් ප්‍රකාශකයෝ.
3. ජයතිලක, කේ. (සංස්.) *සිදන් සඟරාව*, කොළඹ: ප්‍රදීප ප්‍රකාශකයෝ.
4. පඤ්ඤසාර හිමි, ඔක්කම්පිටියේ. (2009). *සිදන්සඟරා විමසුම*, කර්තෘ ප්‍රකාශන.
5. මහාවංසය (සිංහල), (2008), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, නැදීමාල.
6. මුදියන්සේ, නන්දසේන. (2004). *සීගිරි ගී පද්‍යාවලී*, කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
7. සුමංගල හිමි, සූරියගොඩ. (සංස්.) (1920). *සාරජපකාසිනී* (සංයුක්ත නිකායට්ඨකතා වංශීස සංයුක්තය),කොළඹ.
8. සේනාධීර, ගුණපාල. (සංස්.) (1979). *ලෝවැඩ සඟරාව*, අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
9. හේරත්, එම්, අන්තනායක. (සංස්.) (2000). *සිදන් සඟරාව*, පන්තිපිටිය: සීමාසහිත ස්ටැම්පර්ස් ලේක් පෞද්ගලික සමාගම.
10. *Kavyalankara Of Bamaha*. (1999). P.v. Nayanatho sastry (Ed), Motital Bonorsidass, Delhi,07, (second Edition).

ද්විතීයක මූලාශ්‍රයෝ

1. කුලසූරිය, ආනන්ද. (1999). *සිංහල සාහිත්‍යය 01*, බොරැල්ලස්ගමුව: විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.
2. ජයසේකර, යූ.ඩී. ගී කවේ වග තුග, කොළඹ : සීමාසහිත එක්සත් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සමාගම.
3. සන්නස්ගල, පී. බී. (2009). *සිංහල සාහිත්‍ය වංශය*, කොළඹ 10: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
4. Godakumbura.C.E., (1955). *Sinhalese Literature*, Printed in Ceylon by the colombo Apothecaries, co; LED.

සඟරා

1. මෙන් සිසිල, (සංස්.) (1996). මීගහපැලැස්සේ නන්ද හිමි. රත්මලාන: සර්වෝදය විශ්වලේඛා මුද්‍රණය.
2. විද්‍යෝදය ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, (සංස්.) (1993). වැගම පියරතන හිමි. විද්‍යෝදය ආදී ශිෂ්‍ය සංගමයේ ප්‍රකාශනයකි.
3. සම්භාෂා 12, (සංස්.) (2002). මාදොව්ට පඤ්ඤාරාම හිමි, බත්තරමුල්ල: ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම.
4. සම්මානී, ගලෙන්බිඳුනුවැවේ විජිතනන්ද හිමි ඇතුළු පිරිස (සංස්.), (2009). කර්තෘ ප්‍රකාශන.